



Routing formulier college

Zaak : Bestuurlijke besluitvorming kwantitatieve evaluatie

Aanloop en Buurtkamer

Zaaknummer : 195610

gemeente **Oosterhout**

Datum: 5 november 2019	Auteur: Michelle Baaijens	Bereikbaar 140162
Status: Openbaar	Afdeling: Informatie en Servicecentrum	Handtekening

Onderwerp:

Bestuurlijke besluitvorming kwantitatieve evaluatie Aanloop en Buurtkamer

Geraadpleegde collega's:

Karin Klomp

Elma Stel

Patty de Graaf

Ton van de Vossenbergh

Angely van Gool

Rutger van den Assum

Kim van Chastelet

Conclusie raadpleging: Men is akkoord.

Communicatie: ja d.m.v.: geen

Bijlagen:

Brief door college

Brief aan gemeenteraad

Brief beantwoording vragen ex art 41

Nota voor de raad

Overige bijlagen:

Behandeling in / door:

Raad

Ondernemingsraad

Datum:

Aard behandeling:

Portefeuillehouder

Piena

Wij verzoeken u om bij alle communicatie rondom deze aanvraag altijd het zaaknummer 195610 te vermelden.

NOTA VOOR HET COLLEGE

Datum: 21 oktober 2019	Openbaar	Bis-nummer:
Onderwerp: Bestuurlijke besluitvorming kwantitatieve evaluatie Aanloop en Buurtkamer		

Voorstel:

1. Kennis nemen van de resultaten van het onderzoek naar de vraag of de algemene voorziening Aanloop & Buurtkamer de kosten van de maatwerkvoorziening begeleiding kan drukken.
2. Besluiten te kiezen voor scenario vijf betreffende de voortzetting van de Aanloop en Buurtkamer.
3. De, nog nader te bepalen kosten, te dekken uit het voor de WMO beschikbare budget vanaf 2020 voor WMO voorzieningen.

Waar gaat het over? (samenvatting)

Dagbesteding creëert voor inwoners de mogelijkheid om te komen tot een zinvolle en waardevolle invulling van de dag. Het biedt dagritme, structuur, ontmoeting, persoonlijke ontwikkeling en zingeving. Tussen 2015 en 2017 zijn in Oosterhout onder andere de volgende dagbestedingsvoorzieningen als pilot gerealiseerd: Floralia, de Buurtkamer en Inloop de Pastorie. De pilots zijn gestart met als doel uitwerking te geven aan de transformatie en te experimenteren en innoveren met vormen van preventie, zorg en ondersteuning.

In april 2019 heeft er een kwalitatieve evaluatie plaatsgevonden van deze dagbestedingspilots. De kwalitatieve evaluatie laat zien dat de geformuleerde doelstellingen per pilot verschillen en dat de doelstellingen in voldoende mate zijn behaald. Verder laat de evaluatie zien dat verschillende doelgroepen worden bereikt, dat iedere voorziening wordt bezocht door een andere doelgroep en dat alle cliënten een hulpvraag hebben. Cliënten zelf onderschrijven de positieve effecten en resultaten. In deze evaluatie is tevens besloten om de financiering voor de Buurtkamer, als een op zichzelf staande voorziening, per 1 juli 2019 te stoppen en is een samensmelting met de Aanloop voorgesteld. Deze samenvoeging is voorgesteld vanuit de gedachte dat dit naar verwachting een efficiëntievoordeel oplevert, waardoor de gezamenlijke kosten aanzienlijk kunnen dalen.

Echter is het door de stijgende kosten binnen de Wmo noodzakelijk om de beschikbare middelen op een efficiënte en doeltreffende manier in te zetten. Daarom is nader onderzoek naar de financiële effecten van de dagbestedingspilots, en de bestaande algemene voorziening Aanloop van de GGZ, gedaan. Onderstaand worden de resultaten van het onderzoek naar de recent samengevoegde voorzieningen Aanloop en Buurtkamer beschreven.

Wat willen we bereiken en wat wordt de stad er beter van?

In april 2019 heeft er een kwalitatieve evaluatie plaatsgevonden van de Buurtkamer waaruit is gebleken dat de resultaten weliswaar zijn behaald, maar aan de ondergrens van het gevraagde zitten. Daarnaast bleek uit gesprekken met de aanbieder van de Aanloop dat de doorstroom van cliënten sinds de samenvoeging stagneert en de groei naar meer zelfstandigheid uitblijft.

Wat gaan we daarvoor doen?

Kwantitatief onderzoek moest uitwijzen of de samengevoegde algemene voorziening Aanloop & Buurtkamer de kosten van de maatwerkvoorziening begeleiding kan, met andere woorden: in deze kwantitatieve evaluatie wordt een antwoord gegeven op de vraag of de Aanloop & Buurtkamer een

kostenbesparend effect geeft . Om deze vraag te kunnen beantwoorden zijn de volgende mogelijke uitkomsten geformuleerd:

1. We kunnen spreken van een kostenbesparing als:
 - a. deelnemers met een indicatie voor begeleiding deze niet verzilveren omdat ze naar de algemene voorziening gaan; of
 - b. deelnemers die geen indicatie voor begeleiding hebben, maar hier wel voor in aanmerking zouden komen en geen aanvraag doen omdat ze naar een algemene voorziening gaan.
2. We kunnen niet spreken van een kostenbesparing als:
 - a. deelnemers met een indicatie voor begeleiding deze ook verzilveren bij een dagbestedingslocatie van een gecontracteerde zorgaanbieder én daarnaast ook nog naar de algemene voorziening gaan (stapeling van kosten); of
 - b. deelnemers helemaal niet in de doelgroep voor de maatwerkvoorziening begeleiding vallen.

De uitvoering van het kwantitatieve onderzoek bestond uit de volgende onderdelen:

- systeemcontrole: er is gecontroleerd of deelnemers van de Aanloop en Buurtkamer een Wmo voorziening begeleiding hebben¹. Hiermee kunnen we de uitspraken onder 1a en 2a toetsen.
- diepte-interviews met bezoekers. Hen is het volgende gevraagd:
 - waarom bezoeken mensen de Aanloop en Buurtkamer, hoe vaak iemand de Aanloop en Buurtkamer, of een andere voorziening, bezoekt, hoe het bezoek aan de Aanloop en Buurtkamer ervaren wordt en wat dit voor iemand betekent.

Resultaten

De Aanloop en Buurtkamer houden geen registratie bij van de bezoekers. Zij tellen het aantal bezoekers per opening, maar noteren hiervan geen namen. De organisatie geeft aan dat het noteren van de naam voor de bezoekers als drempel ervaren kan worden en zij juist een laagdrempelige toegang willen bieden. Derhalve is niet van iedere bezoeker informatie bekend. Wel is bekend dat de Aanloop 46 unieke bezoekers heeft en de Buurtkamer 56². Hierbij moet opgemerkt worden dat er een overlap is, omdat een aantal personen zowel de Buurtkamer als de Aanloop bezoekt. Door het ontbreken van namen kan niet gecontroleerd worden hoeveel personen dit daadwerkelijk zijn.

Vanwege de korte doorlooptijd van het onderzoek is in overleg met de organisatie besloten dat de gemeente zelf actief informatie van deelnemers verzamelt. In beide voorzieningen is aan bezoekers de mogelijkheid geboden om NAW-gegevens in te vullen en, 26 Bezoekers, 13 van de Aanloop en 13 van de Buurtkamer, hebben dit ook daadwerkelijk gedaan.

Uit de systeemcontrole, en aanvullende informatie uit de interviews, blijkt het volgende:

	Aanloop	Buurtkamer	Totaal
Geen indicatie	6	9	15
Indicatie BG	4	4	8
WLZ	2	0	2
Onbekend	1	0	1
Totaal	13	13	26

Helaas moet geconcludeerd worden dat de verzamelde gegevens onvoldoende informatie bieden om de uitgangspunten valide te kunnen toetsen. Derhalve is het onmogelijk om een eenduidig antwoord

¹ Systeem controle met Suite sociaal domein

² Unieke deelnemers aanloop d.d. 2-9-2019, unieke deelnemers Buurtkamer d.d. januari 2019

te krijgen op de vraag of de dagbestedingspilots als algemene voorziening de kosten van de individuele maatwerkvoorziening begeleiding drukken.

Nu er geen sprake is van een kwantitatieve evaluatie kan het advies alleen gebaseerd worden op de eerdere kwalitatieve evaluatie van april 2019, aangevuld met kwalitatieve informatie uit de interviews.

Kwalitatieve informatie uit interviews

In april 2019 is voorgesteld om de voorzieningen de Aanloop en de Buurtkamer samen te laten smelten. In de praktijk kan niet gesproken worden van een dergelijke samensmelting. Er zijn aparte openingsmomenten voor beide voorzieningen. Ook de deelnemers ervaren het als gescheiden voorzieningen en geven daarbij ook aan dat er niet verwacht mag worden dat er sprake is van één en dezelfde doelgroep voor beide voorzieningen. Bij de Aanloop is er sprake van een psychische component waardoor een aantal bezoekers van de Buurtkamer aangegeven hebben hier geen aansluiting te vinden. Deze bezoekers geven aan het prettig te vinden dat de Buurtkamer voor iedereen is en niet gericht op één specifieke doelgroep. Daarnaast geven de bezoekers aan niet tevreden te zijn over de nieuwe openingstijden. Zij zien liever dat de uren voor de voorzieningen verspreid worden over meerdere dagen. Bijvoorbeeld twee dagdelen per week in plaats van één dag.

Van beide voorzieningen geven de bezoekers aan gebruik te maken van deze vorm van dagbesteding voor de sociale contacten en de aanwezigheid van een zorgprofessional. Zij ervaren het als zeer prettig dat er een laagdrempelige mogelijkheid is om zorgen te delen, vragen te stellen en om hulp te vragen.

Conclusie

Op basis van bovenstaande informatie zijn er diverse scenario's mogelijk voor de voorzieningen de Aanloop en de Buurtkamer:

1. continueren van de huidige situatie;
2. continueren van de huidige situatie, maar in een aangepaste opzet;
3. beëindigen van beide voorzieningen;
4. continueren van de Buurtkamer en beëindigen van de Aanloop;
5. continueren van de Aanloop en beëindigen van de Buurtkamer.

Als gemeente hebben we een rol in het aanbieden van algemene voorzieningen. Zowel de Aanloop als de Buurtkamer voorzien in een behoefte en vraag van inwoners waarbij er een verschil is in de doelgroep.

De Aanloop:

Uit de systeemcontrole en interviews blijkt dat de bezoekers van de Aanloop meer en zwaardere begeleiding gebruiken c.q. nodig hebben dan de bezoekers van de Buurtkamer. In algemene zin is het advies om bij de invulling van dagbesteding rekening te houden met bezoekers die een zwaardere vorm van begeleiding nodig hebben door de inzet van Ggz-professionals. Op dit moment biedt de Aanloop deze begeleiding al in voldoende mate en daarom wordt aanbevolen om de Aanloop in stand te houden. Aanvullend hierop is het advies om in de begroting rekening te houden met de inhoudelijke doorontwikkeling van de voorziening ten behoeve van de deelnemers. Dit wordt ook als noodzakelijk gezien.

De Buurtkamer:

Vanwege het kleine aantal respondenten kan op grond van de kwantitatieve analyse geen conclusies worden getrokken over het wel of niet omzetten van pilot de Buurtkamer naar een reguliere voorziening. Om een advies te kunnen geven is het daarom nodig om te kijken naar de toegevoegde waarde van de Buurtkamer aan het huidige voorzieningenaanbod.

Met de Buurtkamer beoogden de initiatiefnemers in 2016 een mogelijkheid te realiseren waar mensen langer gebruik kunnen maken van de activiteitencentra in Oosterhout, ook als verschillende lichaams- en cognitieve functies achteruit gaan. Voor sommige mensen bleek het namelijk niet mogelijk om deel te nemen aan reguliere activiteiten vanwege de afwezigheid van professionele begeleiding, de drempel die opgeworpen werd doordat groepen voornamelijk bestaan uit onbekende 'sterke' mensen, en het gebrek aan expertise op het gebied van gedragsproblematiek, signalering en doorverwijzing. Om de mantelzorger echt te kunnen ontlasten was het daarnaast nodig om activiteiten van een dag of dagdeel te organiseren in plaats van een of twee uur. Tot dan toe werd dagbesteding binnen de lokale overheid gezien als collectieve oplossing binnen maatwerkvoorzieningen. Met pilot de Buurtkamer wist Surplus in te spelen op een behoefte en heeft ze invulling gegeven aan dagbesteding als algemene voorziening.

Voor de Buurtkamer geldt dat het bestaande activiteiten aanbod in de activiteitencentra ten dele al voorziet in de behoefte van de bezoekers aan de Buurtkamer. De toegevoegde waarde van de Buurtkamer is daarom met name te vinden in de beschikbaarheid van een eigen ruimte in de activiteitencentra en de laagdrempelige aanwezigheid van een zorgprofessional. Echter kan de vraag gesteld worden of gedurende de gehele openingstijd van de Buurtkamer deze vorm van aanwezigheid noodzakelijk is, of dat dit ook op een andere wijze ingevuld kan worden, bijvoorbeeld door het organiseren van een spreekuur. Naar aanleiding van de verschillende gesprekken die de afgelopen twee jaar zijn gevoerd met Surplus over de toekomst van de Buurtkamer zien we een verschil met de ideeën die intern bestaan over de (toekomstige) invulling van dagbesteding in Oosterhout. De kostencomponent is hierbij een belangrijke factor. Daarnaast maken ontwikkelpotentieel (op inhoud en monitoring) en de rol van de aanbieder hierin onderdeel uit van het advies. Op grond van deze drie componenten samen wordt voorgesteld om de Buurtkamer niet in stand te houden. Voorgesteld wordt om in plaats van de Buurtkamer een of meerdere nieuwe voorzieningen te ontwikkelen die zowel financieel als inhoudelijk aansluit bij een nieuwe visie over dagbesteding als algemene voorziening en de daarbij behorende keuzes omtrent aanbesteding. Leidend hierbij zijn dan niet de huidige deelnemers, maar het zorglandschap en de verschillende groepen zorgvragers in Oosterhout. Een voorwaarde hierbij is dat de signalen die nu zijn gehaald uit de analyses van de Buurtkamer meegenomen worden in het vervolg.

Geadviseerd wordt om de keuze te maken voor scenario vijf. Bij voortzetting van beide voorzieningen bestaat het risico dat de gewijzigde opzet resulteert in minimale aanpassingen aan de huidige opzet. Denkend vanuit het groter geheel en de wens om met de inzet van algemene voorzieningen een kostenbesparend effect te realiseren, betekent een gewijzigde opzet dat een geheel andere vorm nodig is. Een nieuwe visie op het totale aanbod dagbesteding zal intern worden opgesteld. De Aanloop is onderdeel hiervan.

Wat zijn de risico's?

Het beëindigen van één of beide voorziening(en) zal kunnen leiden tot onrust in de maatschappij.

Wat zijn de kosten en waaruit wordt het betaald?

Uit de gesprekken met GGZ Breeburg zal blijken wat de kosten zijn bij voortzetting.

Wie gaat het doen?

Uitvoering van de Aanloop blijft geborgd bij GGZ Breeburg.

Wat en hoe gaan we communiceren? (Wat is de kernboodschap?)

GGZ Breeburg en Surplus worden schriftelijk geïnformeerd over het besluit.